

Geestelijk verzorger in zorginstellingen: kerntaken en kernkwaliteiten.

* geeft aan dat deze beroepskwalificaties/kwaliteiten in voldoende mate verworven dan wel gerealiseerd moeten zijn tijdens de initiële opleiding.

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
A.(primair proces) gerelateerd aan patiënten, bewoners, naaststaanden			
1. persoonlijke begeleiding, hulpverlening, ondersteuning	<ol style="list-style-type: none"> 1. * empathisch vermogen, kunnen omgaan met eigen en andermans emoties 2. * vertrouwensrelatie kunnen aangaan (openheid / eerbied / respect / echtheid, balans tussen nabijheid en afstand) 3. * authentiek omgaan met eigen levensbeschouwing en openheid voor andere levensbeschouwingen 4. * communicatieve vaardigheden en gesprekstechnieken (counseling) 5. * over bestaansvragen, zinsvragen en religieuze belevingen kunnen communiceren in de taal van de ander 6. * kunnen omgaan met verschillen en conflicten 7. * diagnostische vaardigheid m.b.t. beleving van ziekte en handicap, verwerking, levensbeschouwing en geloofsbeleving 8. * kennis van geloofs – en levensvragen 9. * kennis en inzicht m.b.t. levensbeschouwing en religie (stromingen, processen, dynamieken) 10. * kennis van (godsdienst – en pastoraal) psychologie en psychotherapie 11. * kennis van ziektebeelden, handicap, beleving daarvan en verwerkingsprocessen 12. * ethische / morele counseling 13. * hermeneutische vaardigheid tussen actualiteit en traditie 	<p>HV</p> <p>H</p> <p>VH</p> <p>V</p> <p>KVH</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>KHV</p> <p>KVH</p>	<p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p> <p>PA</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
2. bijdragen aan individueel zorg- en verpleeg-, behandelplan (geïntegreerde zorg)	<ol style="list-style-type: none"> 1. * collegialiteit en multidisciplinair samenwerken 2. * besef eigenheid GV en die kunnen presenteren en communiceren 3. inzicht in landelijke ontwikkelingen van zorgvisie en zorgethiek 4. * kunnen bespreken van eigen levensbeschouwelijke vooronderstellingen en van het ideologisch gehalte van theorieën 5. inzicht in werkwijzen, procedures, zorgdossiers, etc. 6. * zorgvuldig omgaan met ambts – en beroepsgeheim 7. * kennis van ziektebeelden, handicaps, beleving daarvan en verwerkingsprocessen 	<p>HV</p> <p>HKV</p> <p>KV</p> <p>VH</p> <p>K</p> <p>HV</p> <p>K</p>	<p>PA</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p> <p>P</p>
3. communicatie met andere zorgverleners rond patiënt en naaststaanden	<ol style="list-style-type: none"> 1. * collegialiteit 2. * multidisciplinair samenwerken 3. * inzicht eigene geestelijke verzorging temidden van andere disciplines en kunnen presenteren 4. kennis van zorgvisie en ethische standpunten andere zorgverleners 5. * kunnen bespreken van eigen levensbeschouwelijke vooronderstellingen en van het ideologisch gehalte van theorieën 6. kennis van takenpakket anderen en van organisatie en protocollering 7. kennis van inzicht relevante wet – en regelgeving 	<p>HV</p> <p>HV</p> <p>KV</p> <p>K</p> <p>HV</p> <p>K</p> <p>K</p>	<p>PA</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
4. voorgaan in en omgaan met liturgie en ritueel	<ol style="list-style-type: none"> 1. * gevoel voor, inzicht in en kennis van ritueel, symboliek en liturgie 2. * authentieke geloofs- /levensovertuiging en persoonlijke spiritualiteit / inspiratie 3. * kennis van eigen heilige boeken, bronnen, en (liturgische) tradities 4. * hermeneutische vaardigheid tussen actualiteit en traditie ; preekvaardigheid 5. * heldere verhouding tot eigen en open houding m.b.t. andere tradities 6. * creativiteit en improvisatievermogen (in het hier en nu kunnen zijn) 7. * kunnen communiceren met een grote groep 	<p>KVH</p> <p>H</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>H</p> <p>VH</p> <p>VH</p>	<p>P</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p>
5. (bege)leiden van groepsbijeenkomsten	<ol style="list-style-type: none"> 1. * kennis van en inzicht in groepsdynamiek en groepsprocessen 2. * kennis van en vaardigheid in methodieken en werkvormen 3. * vermogen tot leiding geven aan groepen 4. * diagnostische vaardigheid m.b.t. ziektebeleving en verwerking en levensbeschouwing en geloofsbeleving 5. * aandacht voor persoonlijke beleving en respect voor ieders opvatting 	<p>K</p> <p>KV</p> <p>HV</p> <p>KV</p> <p>H</p>	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>
6. realiseren van aanwezigheid, bereikbaarheid, beschikbaarheid	<ol style="list-style-type: none"> 1. * kunnen omgaan met crisissituaties 2. organisatievermogen 3. * collegialiteit en communicatie 4. time management 5. kunnen netwerken 6. PR – gevoeligheid en vaardigheid 7. * flexibiliteit 	<p>V</p> <p>V</p> <p>HV</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>HV</p> <p>H</p>	<p>PA</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
7. externe contacten (verwijzing, bemiddeling, nazorg)	<ol style="list-style-type: none"> 1. * collegialiteit 2. * communicatieve vaardigheden 3. * initiatief nemen 4. regionale kaart kennen van sociale, kerkelijke en levensbeschouwelijke circuits en adressen 5. kennis van levensbeschouwelijke en hulpverleningskaart Nederland 6. * mogelijkheden en grenzen van geestelijke verzorging kennen 7. * taal van andere hulpverleners verstaan 	<p>H V VH K K KV HV</p>	<p>PA P P P P PA P</p>
8. vrijwilligers werven, scholen en begeleiden	<ol style="list-style-type: none"> 1. organisatievermogen, management vaardigheid, kunnen netwerken 2. * communicatieve vaardigheden 3. * persoonlijke aandacht voor vrijwilliger 4. * inzicht in verhouding en dynamiek professionals vrijwilliger 5. s, en kunnen hanteren 6. beoordelingsvermogen geschiktheid vrijwilligers 7. * didactische en trainingsvaardigheden 8. PR en kennis kerkelijke en levensbeschouwelijke sociale kaart 	<p>V V H KVH KV V KV</p>	<p>P P P PA P P PA</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
B. Instelling gerelateerd			
1. bijdragen aan zorgvisie en zorgethiek van de instelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. * hebben van een duidelijke identiteit als geestelijk verzorger 2. * initiatief kunnen nemen 3. kennis van inhoud en ontwikkelingen in zorgopvattingen 4. * kennis van zorgethiek en levensbeschouwelijke ontwikkelingen 5. * kunnen bespreken van eigen levensbeschouwelijke vooronderstellingen en van het ideologisch gehalte van theorieën 6. * communicatieve vaardigheden (schriftelijk en mondeling, gevoel voor non-verbale communicatie) 7. kennis van de geschiedenis van de instelling en gevoel voor cultuurontwikkeling van de instelling 8. * collegialiteit 	<p>HKV</p> <p>V K</p> <p>K</p> <p>VH</p> <p>KV KH</p> <p>H</p>	<p>PA</p> <p>P P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p>
2. bijdragen aan de identiteit en signatuur van de instelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. * hebben van een duidelijke identiteit als geestelijk verzorger 2. * nemen van initiatief 3. kennis van de geschiedenis en visie van de instelling, gevoelig voor cultuur instelling 4. * kennis en inzicht zorgvisie en theorieën en levensbeschouwelijke reflecties daarop 5. * kennis en inzicht in sociologische theorieën en veranderingsprocessen m.b.t. godsdienst en levensbeschouwing (individualisatie, secularisatie) 6. loyaliteit aan de instelling, ook naar buiten 7. * helder kunnen presenteren, ook schriftelijk 	<p>HKV</p> <p>V K</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>H</p> <p>V</p>	<p>PA</p> <p>P P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
3. vorming, scholing en ondersteuning andere medewerkers m.b.t. religie, levensbeschouwing en zingeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. * didactische vaardigheden en inzichten 2. * kennis van religie en levensbeschouwing, ethiek, theologie en cultuur 3. * authenticiteit in geloof en levensbeschouwing 4. * respect en eerbied voor beleving cursisten 5. * initiatief nemen 6. * communicatieve vaardigheden; aandacht voor signalen groep en individuen 	<p>KV</p> <p>K</p> <p>H</p> <p>H</p> <p>V</p> <p>VH</p>	<p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>
4. vertrouwensfunctie naar andere professionals	<ol style="list-style-type: none"> 1. * vertrouwen kunnen geven, openheid en respect 2. * om kunnen gaan met ambts- en beroepsgeheim 3. * communicatieve vaardigheden, empathie, feedback geven 4. kennis en inzicht in levensvragen bij zorgverlener 5. * positie en plaats als geestelijk verzorger in organisatie duidelijk hanteren 	<p>H</p> <p>HV</p> <p>HV</p> <p>KV</p> <p>VK</p>	<p>PA</p> <p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p>
5. behartiging plaats geestelijke verzorging binnen de instelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. * duidelijke identiteit en kennis van taken en verantwoordelijkheden van geestelijke verzorging 2. kennis ontwikkelingen gezondheidszorg en inzicht in complexiteit concrete organisatie 3. * kennis van inhoud en geschiedenis van de geestelijke verzorging 4. * open communicatieve houding, formeel en informeel 5. * kunnen omgaan met belangen, verschillen en conflicten 6. verantwoording product geestelijke verzorging + PR vaardigheid (ook schriftelijk) 7. * kunnen onderhandelen 8. relevante wet- en regelgeving kennen 	<p>KH</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>K</p>	<p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
6. werk geestelijke verzorging documenteren en verantwoorden naar de instelling	<ol style="list-style-type: none"> 1. * eigen werkzaamheden documenteren 2. verantwoording product geestelijke verzorging 3. * eigen werk kunnen evalueren 4. kennis van en inzicht in taken geestelijke verzorging en kennis van kwaliteitsaspecten geestelijke verzorging 5. schriftelijke vaardigheden o.m. jaarverslag, nota's geestelijke verzorging, registratie werkzaamheden geestelijke verzorging, productverantwoording. 6. * zorgvuldigheid en accuratesse 7. zakelijk en technisch inzicht 	<p>V</p> <p>V</p> <p>VH K</p> <p>V</p> <p>HV KV</p>	<p>P</p> <p>PA</p> <p>P P</p> <p>P</p> <p>P P</p>
7. managen van de eigen dienst geestelijke verzorging	<ol style="list-style-type: none"> 1. * visie op taken en verantwoordelijkheden geestelijke verzorging; inzicht in mogelijkheden en grenzen geestelijke verzorging 2. kennis van kwaliteitsaspecten geestelijke verzorging 3. managementvaardigheden; organisatievermogen 4. * communicatieve vaardigheden; collegialiteit, kunnen delegeren, gevoeligheid voor persoonlijk aspect 5. * tijdmanagement; beheersen agenda 6. bijdrage leveren aan beleidsplan / jaarverslag; vaardigheden in team- en werkbegeleiding; correspondentie voeren; bijhouden archief; technisch en zakelijk inzicht 	<p>K</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>VH</p> <p>VH KV</p>	<p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P P</p>

Velden kerntaken	Kernkwaliteiten	Kennis Vaardigheid Houding	Professioneel Ambtelijk
C. beroep gerelateerd			
1. eigen deskundigheid en professionaliteit vergroten	<ol style="list-style-type: none"> 1. * leerbereidheid en leervaardigheid (studie, intervisie, supervisie, deelname aan cursussen, bijscholing) 2. * vermogen tot zelfreflectie en zelfkritiek 3. kennis kwaliteitsaspecten geestelijke verzorging 4. inzicht in scholingsaanbod 5. * agenda bewaken en kunnen stellen van prioriteiten 6. kennis van en inzicht in de ontwikkelingen in de zorg 	<p>HV</p> <p>H</p> <p>K</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>K</p>	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>
2. relatie met zeggende instantie onderhouden	<ol style="list-style-type: none"> 1. * gestalte geven aan ambtelijke binding 2. * kritische loyaliteit 3. * kennis van eigen traditie en inzicht in ontwikkelingen zeggende instantie 4. * kunnen presenteren taak en positie geestelijke verzorging 5. * collegiale houding en gedrag naar collega's uit eigen traditie in diverse werkvelden 6. * onderhouden van eigen spiritualiteit en / of inspiratie 	<p>K</p> <p>H</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>HV</p> <p>HV</p>	<p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p> <p>PA</p>
3. intercollegiale toetsing	<ol style="list-style-type: none"> 1. * kennis kwaliteitsaspecten geestelijke verzorging 2. functioneren binnen kwaliteitsborgingnormen 3. * leerbereid en leervaardig, feedback kunnen geven en ontvangen 4. kennis van nieuwe ontwikkelingen in het beroep 5. * analytisch en diagnostisch vermogen 6. * aandacht voor de persoon achter de rol 	<p>K</p> <p>V</p> <p>HV</p> <p>K</p> <p>V</p> <p>H</p>	<p>PA</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PA</p>

Beoordelingscriteria voor initiële opleidingen

A. Algemene criteria m.b.t. initiële opleidingen

Ten aanzien van de opleidingen als geheel gelden de volgende algemene criteria.

1. De opleiding wordt door de betreffende kerken of genootschappen erkend als 'ambtsopleiding'.
2. Het betreft een wetenschappelijke opleiding op (academisch) Master niveau (niveau oude doctoraal) of erkend als HBO-master (voorheen HBO 1^e graad).
3. Het programma waarborgt dat afgestudeerden in staat zijn tot een tweede reflectie, dat wil zeggen dat geoefend is met het onderkennen van persoonlijke vooronderstellingen en uitgangspunten en dat er een systematische vergelijking plaats vond van verschillende levensbeschouwelijke en wetenschappelijke paradigma's.
4. Geestelijk verzorgers dienen breed inzetbaar te zijn in al of niet confessionele zorginstellingen. Er moeten duidelijke garanties zijn dat afgestudeerden in staat zijn om vanuit de eigen traditie breed inzetbaar te zijn als geestelijk verzorgers voor mensen van andere levensbeschouwelijke richtingen.

B. Kwaliteitscriteria bij toelating tot het beroep

Voor alle opleidingen gelden de criteria zoals die hieronder worden aangegeven.

Als er een afstudeervariant "geestelijk verzorger" is zijn bovendien de criteria onder C ten dele van toepassing.

HOUDING EN VAARDIGHEID

1. Identiteit

- beschikken over een persoonlijke identiteit als pastor, raadvrouw/ man, etc.
- de mogelijkheden en grenzen van geestelijke verzorging kennen en kunnen hanteren
- inzicht in het eigene van geestelijke verzorging te midden van andere disciplines en de eigenheid kunnen presenteren
- beschikken over een authentieke en open geloofs – en / of levensovertuiging en het ontwikkelen en onderhouden van een persoonlijke spiritualiteit / inspiratie
- kritisch en loyaal vorm kunnen geven aan de ambtelijke binding
- zorgvuldigheid m.b.t. ambts- en beroepsgeheim
- symbool gevoelig en ritueel vaardig.

2. **Leerhouding**

- leerbereidheid en leervaardigheid; vermogen tot zelfreflectie en zelfkritiek
- feedback kunnen ontvangen en geven
- in staat tot tweede reflectie en tot bespreekbaar maken van eigen vooronderstellingen en het ideologisch gehalte van theorieën.

3. **Vertrouwensrelatie**

- in staat tot het aangaan van een vertrouwensrelatie, vertrouwen geven en kunnen ontvangen
- openheid, eerbied en respect m.b.t. personen en hun overtuigingen
- aandacht voor de persoonlijke beleving; empathisch vermogen.

4. **Communicatie**

- empathisch vermogen; de signalen van mensen en groepen kunnen verstaan
- kunnen omgaan met eigen emoties en die van anderen
- over bestaansvragen, zinsvragen en religieuze belevingen kunnen communiceren in de taal van de ander
- kunnen hanteren van de belangrijkste gesprekstechnieken en communicatieve vaardigheden, zowel in het gesprek als schriftelijk en inbegrepen de non-verbale communicatie
- vaardigheid in het werken met groepen
- een juiste balans tussen nabijheid en afstand
- kunnen omgaan met verschillen en met conflicten
- kunnen omgaan met crisissituaties.

5. **Collegialiteit en leiding geven**

- collegialiteit en communicatieve opstelling naar collegae en andere zorgverleners; aandacht voor de persoon achter /in de rol
- de taal van andere hulpverleners verstaan
- respect voor de diversiteit van levensbeschouwelijke stromingen
- een heldere verhouding tot de eigen en een open houding m.b.t. andere levensbeschouwelijke en religieuze tradities
- leiding geven aan vrijwilligers en kunnen omgaan met de dynamieken tussen vrijwilligers en professionals
- multidisciplinair kunnen samenwerken.
- Kunnen omgaan met ethische vragen

6. **Beroep – specifieke vaardigheden**

- diagnostische vaardigheden m.b.t. levensbeschouwing, beleving van ziekte of handicap en verwerkingsprocessen.
- hermeneutische vaardigheid in de bemiddeling tussen actuele beleving en de bronnen van levensbeschouwing.

7. **Didactische vaardigheid**

- enigermate kunnen hanteren van didactische methoden en van werkvormen voor training en vorming van medewerkers/ sters van andere beroepsgroepen.

8. **Organisatorische vaardigheden**

- beleid kunnen ontwikkelen en enig organisatievermogen
- leiding kunnen geven
- creativiteit en flexibiliteit
- initiatief kunnen nemen en kunnen onderhandelen
- kunnen delegeren
- eigen werk kunnen documenteren, rapporteren en evalueren
- tijdmanagement en agenda bewaking; kunnen stellen van prioriteiten
- zorgvuldigheid en accuratesse.

KENNIS

1. **Basiskennis**

- kennis en inzicht m.b.t. levensbeschouwing en religie (stromingen, processen, dynamieken); kennis van geloofs- en levensvragen; kennis van religie en levensbeschouwing, ethiek, theologie/ humanistiek en cultuur
- kennis van eigen heilige boeken, bronnen en (liturgische) tradities; kennis van de eigen traditie en inzicht in ontwikkelingen binnen de zendende instantie
- kennis van relevante andere levensbeschouwelijke tradities
- inzicht en kennis van ritueel, symboliek en liturgie
- kennis van inhoud en ontwikkeling, taken geestelijke verzorging en kwaliteitsaspecten; visie op verantwoordelijkheden en taken geestelijke verzorging; kennis van en inzicht in de mogelijkheden en grenzen van de geestelijke verzorging.

2. Ondersteunende vakkennis

- kennis van (godsdienst- en pastoraal) psychologie
- kennis en inzicht in sociologische theorieën en veranderingsprocessen m.b.t. godsdienst en levensbeschouwing (secularisatie; individualisering, etc.).
- kennis van ethische vraagstukken, deze kunnen toepassen

3. Werkveld – specifieke kennis

- kennis van de belangrijkste ziektebeelden en handicaps en vooral van de beleving daarvan en van processen van daarmee omgaan en verwerking
- kennis van zorgethiek en levensbeschouwelijke ontwikkelingen in deze; ontwikkelingen in zorgopvattingen.

4. Kennis van methodieken

- kennis van de belangrijkste methodieken voor geestelijke verzorging c.q. pastoraat
- kennis en inzicht in groepsdynamiek en groepsprocessen
- kennis van communicatieve en didactische methoden en werkvormen
- inzicht in verhoudingen en dynamieken tussen professionals en vrijwilligers.

C. Kwaliteitscriteria, nader te verwerven binnen de beroepsuitoefening

(Criteria, relevant i.v.m. interne scholingstrajecten; tevens criteria voor beroep – specifieke opleidingen)

1. Met betrekking tot het werkveld in het algemeen

- kennis van ontwikkelingen in de gezondheidszorg
- kennis van relevante wet – en regelgeving
- kennis van levensbeschouwelijke en hulpverleningskaart van Nederland
- inzicht in kwaliteitseisen en kwaliteitswaarborgingsnormen voor geestelijke verzorging
- kennis van recente ontwikkelingen binnen beroep en instellingen geestelijke verzorging.

2. Met betrekking tot het functioneren binnen de instelling

- loyaliteit aan de instelling, ook naar buiten
- eigen plaats en positie als geestelijke verzorging binnen de instelling duidelijk kennen en vorm kunnen geven
- kunnen verantwoorden van het product geestelijke verzorging
- kennis van de geschiedenis van de instelling en gevoel voor haar cultuurontwikkeling
- inzicht in de zorgopvatting en zorgethiek van de instelling
- kennis van de zorgvisie, ethische standpunten en levensbeschouwelijke uitgangspunten van andere hulpverleners.

- kennis van het takenpakket van andere zorgverleners
- inzicht in werkwijzen, procedure, protocolleringen en zorgdossiers
- inzicht in de complexiteit van de concrete organisatie
- kennen en benutten van de regionale kaart van sociale, kerkelijke en levensbeschouwelijke circuits en adressen.

3. Met betrekking tot het management van de dienst geestelijke verzorging

- beschikken over de vaardigheid en criteria m.b.t. het beoordelen van geschiktheid van vrijwilligers
- kunnen netwerken
- beschikken over organisatievermogen en managementvaardigheden
- gevoeligheid en vaardigheid m.b.t. public relations
- inzicht in tijdmanagement
- zakelijk en technisch inzicht
- schriftelijke vaardigheden m.b.t. registratie werkzaamheden, jaarverslag, beleidsnotities, product verantwoording, etc.
- vaardig in team – en werkbegeleiding.

4. Met betrekking tot de beroepsgroep en de zendende instantie

- functioneren binnen kwaliteitswaarborgingsnormen
- op de hoogte zijn van en gebruik maken van scholingsaanbod
- daadwerkelijk contact onderhouden met zendende instantie
- lidmaatschap van de beroepsvereniging.